

ירושלים, א' סיון תשע"ח
15 מאי 2018

רישיונות והכרה בותק להוראת הביולוגיה

פרק א – רישיונות לעיסוק בהוראת הביולוגיה:

א. הקדמה

מורה לביולוגיה נדרש לעמוד בשלושה תנאים:

1. בעל השכלה אקדמית בתחומי המדעים שיוגדרו בהמשך
2. סיום חובות הלימודים לתעודת הוראה בביולוגיה בחינוך העל יסודי.
3. סיום בהצלחה שנת התמחות (סטאז') בהוראת ביולוגיה.

החל משנת לימודים תשע"ט, יחולקו רישיונות לעיסוק בהוראת הביולוגיה לשתי רמות כמפורט להלן:

א. רישיון להוראת הביולוגיה בכיתות ז' – י"ב:

- לבעלי תואר M.Sc. לפחות או M.A. בהוראת המדעים, כמפורט בסעיף ב' 1, 2, 3 או 4.

ב. רישיון להוראת הביולוגיה בכיתות ז'-י':

- לבעלי תואר B.Sc. בביולוגיה או B.Ed. בביולוגיה במסלול העל יסודי כמפורט בסעיף ב' 5

להלן

- לבעלי תואר B.Sc. בתחום מדעי שאינו ביולוגיה, כמפורט בסעיף ב' 6 להלן.

מועמד המעוניין ברישיון הוראה נדרש לעמוד בתנאים הבאים:

- סיום חובות לימודיו בחוג לביולוגיה במוסד להשכלה גבוהה המאושר ע"י המועצה להשכלה גבוהה, חוג המעניק תואר B.Sc. המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
- סיום חובות לימודי תעודת הוראה במקצוע ביולוגיה בחינוך העל-יסודי.
- סיום בהצלחה של שנת התמחות (סטאז') בהוראת ביולוגיה לאחר תום הלימודים במוסד להשכלה הגבוהה.

ב. השכלתו של המועמד בביולוגיה

1. מועמד שהוא לפחות בעל תואר שני M.Sc. בביולוגיה (תואר שני של בחוג/ מחלקה/ פקולטה למדעי החיים) או M.A. בהוראת המדעים ואשר הינו בעל תואר ראשון B.Sc. בביולוגיה או M.D. ברפואה, ו/או בוטרינריה ו/או בעל תואר Ph.D. בביולוגיה, ממוסד להשכלה גבוהה מהארץ או מחו"ל אשר קיבל הכרה מגף להערכת תארים אקדמיים ודיפלומות במשרד

החינוך.

2. על מועמד שהוא לפחות בעל תואר שני M.Sc. בביולוגיה (תואר שני של בחוג/ מחלקה/ פקולטה למדעי החיים) או M.A. בהוראת המדעים (ביולוגיה) ואשר הינו בעל תואר ראשון B.Sc. ממוסד אקדמי המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה מהארץ או מחו"ל אשר הוכר על ידי הגוף להערכת תארים אקדמיים ודיפלומות במשרד החינוך במקצועות **עיתרי ביולוגיה** שאינם מצוינים בסעיף 1: ביואינפורמטיקה, ביוטכנולוגיה, ביוכימיה, ביולוגיה ימית, גנטיקה, הנדסה ביוכימית, הנדסה ביורפואית, חקלאות, כימיה, מדעי בעלי החיים/ הצומח, מדעי הרפואה, מיקרוביולוגיה, מעבדות רפואיות, רוקחות, תזונה, לעמוד בדרישות הבאות:

- עבר לפחות ששה מהקורסים הבסיסיים בביולוגיה, המצוינים בסעיף ג' להלן,
- עבר במסגרת לימודיו את כל הקורסים הבסיסיים בתחומי המדעים, ברמת מבוא לפחות, המפורטים בסעיף ג', בהתאם לדרישות הפיקוח להוראת הביולוגיה.

אישור הקורסים ייעשה על ידי הפיקוח המקצועי על הוראת הביולוגיה. על המועמד לצרף לבקשתו את תעודות ההשכלה וכן את גיליונות הציונים ממהלך לימודיו לתואר.

הערות:

- אם למועמד חסרים קורסים בסיסיים בביולוגיה, תידרש מהמועמד השלמה של קורסים אלו בחוג/ מחלקה/ פקולטה לביולוגיה במוסד אקדמי המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה המעניק תואר B.Sc. בביולוגיה.
- במקרים שבעל התארים שפורטו לעיל, הוא גם בעל Ph.D. שבמסגרתו ביצע מחקר בביולוגיה לא נדרשת השלמת הקורסים.

3. מועמד בעל תואר שני בהתאם לכתוב בסעיף 2 ובעל תואר ראשון B.Ed. בהוראת ביולוגיה יחוייב להשלים את כל הקורסים המפורטים בסעיף ג' להלן בחוג/ מחלקה/ פקולטה לביולוגיה במוסד אקדמי המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה המעניק תואר BSc בביולוגיה.

אישור הקורסים ייעשה על ידי הפיקוח המקצועי על הוראת הביולוגיה. על המועמד לצרף לבקשתו את תעודות ההשכלה וכן את גיליונות הציונים ממהלך לימודיו לתואר.

4. מועמד שהוא לפחות בעל תואר שני M.Sc. בביולוגיה (תואר שני של בחוג/ מחלקה/ פקולטה למדעי החיים) או M.A. בהוראת המדעים (ביולוגיה) ואשר הינו בעל תואר ראשון B.Sc. ממוסד אקדמי המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה או מוסד אקדמי מחו"ל אשר הוכר ע"י הגוף להערכת תארים אקדמיים ודיפלומות במשרד החינוך במקצוע, שקרוב לתחום הביולוגיה, שאינו במקצועות המצוינים בסעיף 1 או 2 אלא באחד מהמקצועות הבאים: אופטומטריה, ביופיזיקה, בריאות הציבור, הנדסה ביוטכנולוגית, הנדסת חקלאות, הנדסת מזון, הנדסה כימית, הנדסה פרמצבטית, הפרעות בתקשורת, מדעי היין, מדעי המוח, מדעי

הסביבה, סיעוד, פאראמדיה, פיזיותרפיה, פסיקה, פסיכוביולוגיה, רנטגן, רפואת חירום, יידרש לעמוד גם בתנאים הבאים:

- עבר את כל קורסי המבוא בתחומי המדעים בסעיף ג' בחוג/ מחלקה/ פקולטה לביולוגיה במוסד אקדמי המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה המעניק תואר BSc בביולוגיה, וגם עבר בהצלחה את הבחינות במסגרת לימודיו לפחות בשניים מהקורסים הבסיסיים בביולוגיה, המצוינים בסעיף ג'.

- השלים ועבר ששה קורסים נוספים, בהיקף של 12 שעות סמסטריאליות לפחות, בחוג/ מחלקה/ פקולטה לביולוגיה במוסד אקדמי המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה המעניק תואר B.Sc. בביולוגיה.

אישור הקורסים ייעשה על ידי הפיקוח המקצועי על הוראת הביולוגיה. על המועמד לצרף לבקשתו את תעודות ההשכלה וכן את גיליונות הציונים ממהלך לימודיו לתואר.

5. רישיון להוראת הביולוגיה לכיתות ז'- י' יינתן למועמד שהוא לפחות בעל תואר B.Sc. בביולוגיה או בעל B.Ed. בביולוגיה ממוסד להשכלה גבוהה מהארץ או מחו"ל אשר קיבל הכרה מגף להערכת תארים אקדמיים ודיפלומות במשרד החינוך ותעודת הוראה בביולוגיה במסלול העל יסודי.

6. רישיון להוראת הביולוגיה בכיתות ז'- י' יינתן למועמד לבעלי תואר B.Sc. בתחום הקרוב לתואר בביולוגיה, כמפורט בסעיפים 1 או 2 או 4, ואשר עומד בתנאים הבאים:

- עבר בהצלחה את הבחינות בכל הקורסים הבסיסיים בתחומי המדעים ברמת מבוא, בהתאם לדרישות הפיקוח להוראת הביולוגיה, המופיעים בסעיף ג', במוסד אקדמי המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה המעניק תואר BSc בלפחות אחד מתחומי המדעים

- עבר בהצלחה את הבחינות במסגרת לימודיו לפחות ב- 10 שעות סמסטריאליות מהקורסים הבסיסיים בביולוגיה בחוג/ מחלקה/ פקולטה לביולוגיה במוסד אקדמי המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה המעניק תואר BSc בביולוגיה

- השלים ועבר 16 שעות סמסטריאליות בביולוגיה בחוג/ מחלקה/ פקולטה לביולוגיה במוסד אקדמי המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה המעניק תואר BSc בביולוגיה, מבין הקורסים הבסיסיים

אישור הקורסים ייעשה על ידי הפיקוח המקצועי על הוראת הביולוגיה. על המועמד לצרף לבקשתו את תעודות ההשכלה וכן את גיליונות הציונים ממהלך לימודיו לתואר.

ג. קורסים בסיסיים בביולוגיה ומבואות בתחומי המדעים

קורסים בסיסיים בביולוגיה:

1. אבולוציה
2. אקולוגיה
3. ביולוגיה מולקולרית
4. ביוכימיה
5. ביולוגיה של התא/מיקרואורגניזמים
6. גנטיקה
7. הכרת הצומח בישראל/בוטניקה
8. פיסיולוגיה של בעלי חיים/האדם

קורסים בסיסיים בתחומי המדעים ברמת מבוא לפחות:

1. כימיה
2. מתמטיקה
3. פיסיקה
4. סטטיסטיקה והסתברות
5. תכנות

ד. הערות

- נוהל זה מתייחס גם לעובדי הוראה בעלי תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה מחו"ל אשר קיבלו הכרה מגף להערכת תארים אקדמיים ודיפלומות במשרד החינוך במקצועות עתירי ביולוגיה ו/או כימיה ולמדו לתעודת הוראה בביולוגיה בארץ (אוניברסיטה או מכללה).
- מורה עולה בעל תואר אקדמי ותעודת הוראה מחו"ל, הטיפול בו יעשה במסגרת הנהלים של מורים עולים, בשיתוף עם הפיקוח על הוראת המקצוע.
- בעלי תואר אקדמי ותעודת הוראה מחו"ל, יחויבו בקורס תגבור לשון עברית.

פרק ב – הכרה בוותק עם הכניסה להוראה:

א – הקדמה

הכרה בוותק תינתן בהתאם לזיקה בין שלושת התחומים הבאים: מקצוע ההוראה, תואר אקדמי, תחום העיסוק והיקף משרתם, כמבואר להלן.

מקצוע ההוראה: הכללים להלן חלים על מי שמלמד את מקצוע הביולוגיה בבתי הספר העל יסודיים.

השכלה: הכשרת המועמד בלימודי התואר האוניברסיטאי היא בתחום הביולוגיה, באחת מקבוצות השכלה בפרק א', סעיף ב'. המועמד בעל תעודת הוראה בביולוגיה.

תחום העיסוק: מהות עבודת המועמד בעבר. על המועמד להציג מסמכים המעידים על עיסוקו בתחום בו נדרש ידע בביולוגיה כפי שיפורט בסעיף הבא.

היקף המשרה בעבר: היקף עבודת המועמד בתחום בו נדרש ידע בביולוגיה היה מחצית משרה לפחות. וכן עבודה במשך 6 חודשים מלאים לפחות במשך שנת לימודים אחת.

ב – פירוט הקריטריונים להכרה בוותק לבוגרי תכניות הסבה להוראת הביולוגיה

כללי הזיקה

הכרה בוותק מלא:

הכלל המרכזי המנחה את ההכרה בוותק הוא זיקה מלאה בין התואר האקדמי, מקצוע ההוראה והעבודה שנעשתה בתחום המקצוע לפני העבודה בהוראה.

ככל שמתקיימת זיקה מלאה בין שלושת התחומים שלעיל: מקצוע ההוראה, תואר אקדמי ותחום העיסוק – יוכרו כל שנות העבודה במקצוע מיום קבלת התואר.

הכרה במחצית הותק:

ככל שקיימת זיקה בין מקצוע ההוראה לעבודה קודמת, אך התואר האקדמי אינו מתאים, יוכר מחצית הותק.

דוגמאות לזיקה בין עבודת הפונה לבין הוראת הביולוגיה:

- מועמדים בעלי תואר בתחומים עתירי ביולוגיה כפי שהוגדרו בקבוצת השכלה 1 ו-2 בפרק א, סעיף ב, שבמסגרת עבודתם עסקו בביולוגיה באופן ישיר, למשל עובדים שעסקו ברפואה (רופא, אח מוסמך), ריפוי בעיסוק, רוקחות, וטרינריה, מי שעסקו במחקר בתחומי הביולוגיה, או בנושאים הדורשים פיתוחים, תהליכים או יישומים בביולוגיה וכן אנשי התעשייה, לדוגמה התעשייה הכימית והמזון, ואנשי ביוטק שבמסגרת עבודתם עסקו גם בנושאים הדורשים פיתוחים / יישומים בביולוגיה יידונו במסגרת ועדת חריגים לצורך הכרה בוותק מלא.
- מועמדים בעלי תואר B.Sc כפי שהוגדרו בקבוצת השכלה 3 בפרק א, סעיף ב, ששימשו בתפקידים בעלי זיקה לביולוגיה במעבדות רפואיות ואחרות/ חברות איכות סביבה / תעמלנים רפואיים שעסקו בנושאים הדורשים יישום תהליכים ביולוגיים / ביוטכנולוגיים /

רפואיים, בהדרכה הקשורה לביולוגיה ובעבודות דומות, יידונו במסגרת ועדת חריגים לצורך הכרה בותק מלא.

3. מועמדים שעבדו בעבודות דומות לאלה המתוארות בסעיפים הקודמים – זכאותם תיבדק ע"י ועדה מקצועית.

ג- אופן הטיפול:

לצורך בדיקת זכאותם של המועמדים לתכנית להכרה בותק קודם יש צורך להמציא את האישורים הבאים:

1. אישורי השכלה (תואר + גיליונות ציונים + תעודת הוראה).
2. אישורי העסקה ממקומות העבודה הכוללים לוגו החברה, תאריך הדפסת האישור, חתימה וחותמת מורשה חתימה ותפקידו. באישורי העסקה יצוין שם העובד, ת.ז., תאריך העסקה מלא הכולל תחילת העסקה וסיום העסקה, היקף משרה ותיאור מפורט של התפקיד.
3. במקרים בהם מקום העבודה נסגר או שלא ניתן להמציא אישור העסקה יש לצרף תצהיר חתום ע"י עו"ד/נוטריון המציין את סיבת המצאת התצהיר, תוך פירוט שם החברה, תאריכי העסקה, היקף משרה ופירוט תפקיד כמצוין בסעיף 2 ובצירוף דו"ח מעסיקים קודמים מהמוסד לביטוח לאומי כמסמך תומך לתצהיר. על האישורים הנשלחים להיות מקוריים/חתומים נאמנים למקור ע"י נציג ממשד החינוך.

הבקשות לבדיקת הזכאות להכרה בוותק יישלחו עפ"י המצוין לעיל לתחום כוח-אדם בהוראה במחוז אליו משתייך עובד ההוראה.